

Financieel crisisplan

Stichting Pensioenfonds Avebe

met ingang van 1 januari 2021

Inhoudsopgave

Financieel crisisplan.....	3
1 Beschrijving huidige situatie	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Elementen van een crisisplan	4
1.3 Achtergrond en uitgangspunten	4
2 Elementen	4
2.1 Beschrijving crisissituatie.....	4
2.2 Maatregelen die ter beschikking staan.....	5
2.3 Mate inzetbaarheid van de maatregelen	7
2.4 Evenwichtige belangenafweging	9
2.5 Communicatie met belanghebbenden	10
2.6 Besluitvormingsproces	10
2.7 Beoordeling actualiteit financieel crisisplan	10

Financieel crisisplan

1 Beschrijving huidige situatie

De tot en met 2013 bij het pensioenfonds opgebouwde nominale pensioenaanspraken zijn nagenoeg volledig verzekerd bij Aegon. Vanaf 2014 wordt het pensioen in eigen beheer opgebouwd. Het renterisico en langlevensrisico van het verzekerde deel van de verplichtingen zijn binnen het contract volledig gematcht. Het pensioenfonds kan alleen het beleggingsbeleid bepalen voor het vrije vermogen en het vermogen dat tegenover de verplichtingen in eigen beheer staat. Hierdoor kan het pensioenfonds voor een beperkt deel risico nemen in de beleggingsmix.

Het pensioenfonds verkeert niet in een tekortsituatie en de verwachting, conform ALM, is dat dit de eerste 15 jaar, zelfs in slecht weerscenario's niet zal voorkomen. Het fondsbeleid is erop gericht te voorkomen dat de dekkingsgraad beneden de 110% zakt; hiertoe is een signaleringsgrens (113%) bepaald. Deze grens wordt dagelijks door de vermogensbeheerder, AAM, gemonitord. Als deze wordt bereikt zal het bestuur de nodige maatregelen nemen om verdere daling te beperken.

Het voorgaande betekent dat, een situatie waarin een korting zal voorkomen de komende jaren alleen ontstaat wanneer Aegon niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Als deze situatie zich voordoet, dan is er sprake van een zeer uitzonderlijke economische situatie, waarvan de impact niet voorspelbaar is. Het bestuur realiseert zich dat het korten van pensioenaanspraken, in dat geval, onontkoombaar is. Vanwege de onvoorspelbaarheid van de gevolgen van dit scenario, heeft het bestuur afgezien van het bepalen van kritieke paden en geen indicatie gegeven van de financiële effecten van de sturingsmiddelen.

Om inzicht te hebben in het risico, dat Aegon niet aan haar verplichtingen kan voldoen, monitort het bestuur de credit rating en de ontwikkeling van de prijs van de credit default swap (CDS) op Aegon (waarbij het bestuur zich realiseert dat de prijs van een CDS een lichte overschatting is van het risico dat het pensioenfonds loopt).

1.1 Inleiding

Voor u ligt het door het bestuur van Pensioenfonds Avebe vastgestelde financiële crisisplan.

Een financieel crisisplan is een beschrijving van:

- Een of meer financiële situaties waarin het pensioenfonds niet aan de vereisten van het VEV voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist vermogen te gaan voldoen;
- Een of meer risico's die naar het oordeel van het pensioenfonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt;
- De maatregelen die het pensioenfonds ter beschikking staan ter bestrijding van situaties als hiervoor beschreven;
- Een indicatie van het financiële effect van de inzet van de ter beschikking staande maatregelen;
- De berekening van het niveau van de beleidsdekkingsgraad vanaf welke naar verwachting vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten nodig zijn om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het VEV;
- Een beschrijving van de wijze waarop, bij het inzetten van maatregelen op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de belanghebbenden van het pensioenfonds, waarbij wordt opgenomen hoe een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten zal worden verdeeld en of, en zo ja hoe, deze zal worden gespreid.

Met het opstellen van dit plan geeft het bestuur invulling aan de eis van artikel 145 PW en artikel 29b van het Besluit FTK dat de abtn van het pensioenfonds een financieel crisisplan moet bevatten.

1.2 Elementen van een crisisplan

Dit financieel crisisplan bevat de volgende elementen:

1. Beschrijving crisissituatie;
2. Maatregelen die ter beschikking staan;
3. Mate inzetbaarheid van de maatregelen;
4. Evenwichtige belangenafweging;
5. Communicatie met belanghebbenden;
6. Besluitvormingsproces;
7. Beoordeling actualiteit financieel crisisplan.

Deze elementen komen terug in de paragrafen van dit crisisplan.

1.3 Achtergrond en uitgangspunten

Uitgangspunt voor bepaling van de effectiviteit van een maatregel is beschreven onder "beschrijving huidige situatie".

De grondslagen voor de technische voorzieningen (TV) zijn zoals beschreven in de abtn. Dit geldt ook voor het gevoerde beleid voor premiestelling, beleggingen en toeslagen.

2 Elementen

2.1 Beschrijving crisissituatie

Het bestuur is van mening dat er sprake is van een crisissituatie indien er geen herstel (meer) mogelijk is binnen de hiervoor wettelijk gestelde termijnen zonder aanspraken en rechten te korten. Een crisissituatie kan daarmee worden gedefinieerd als een situatie waarbij de dekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritieke waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt. Zoals hiervoor beschreven zal deze situatie zich de komende jaren alleen bij een deconfiture van Aegon voordoen.

In het FTK worden twee situaties onderscheiden waarin pensioenaanspraken en –rechten gekort dienen te worden:

- Indien op het moment van vaststelling of actualisering van het herstelplan sprake is van een beleidsdekkingsgraad zodanig dat het pensioenfonds naar verwachting niet binnen de looptijd van het herstelplan herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad, dient gedurende datzelfde boekjaar een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting mag over maximaal de looptijd van het herstelplan worden gespreid, waarbij alleen de eerste korting onvoorwaardelijk is);
- Indien sprake is van een beleidsdekkingsgraad die gedurende vijf opeenvolgende jaarlijkse evaluatiemomenten onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft (en de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds is op het 5e evaluatiemoment eveneens lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad), dient op het vijfde evaluatiemoment een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting mag over maximaal de looptijd van het herstelplan worden gespreid, de gespreide kortingen zijn echter wel allen onvoorwaardelijk).

Bij welke beleidsdekkingsgraad kan het pensioenfonds zonder korten niet meer herstellen?

Tekort op grond van het VEV

Het VEV van het pensioenfonds per 30 juni is opgenomen in bijlage H. De kritieke dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad waarbij het pensioenfonds naar verwachting nog net binnen de looptijd van het herstelplan herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad.

Op het moment van opstellen van dit crisisplan is er geen sprake van een tekortsituatie bij het pensioenfonds (en het is ook zeer onwaarschijnlijk dat deze de komende jaren ontstaat), en is er derhalve ook geen herstelplan opgesteld door het pensioenfonds. De kritieke dekkingsgraad is afhankelijk van het geldende beleid en de marktomstandigheden ten tijde van het bepalen van het herstelpad.

Op het moment dat er sprake is van een tekortsituatie, zal het pensioenfonds een herstelplan dienen op te stellen. Tegelijkertijd zal dan de kritieke dekkingsgraad specifiekere worden bepaald, zodat een eventuele crisissituatie tijdig kan worden gesignaleerd.

Tekort op grond van het MVEV

Het MVEV van het pensioenfonds is opgenomen in bijlage H. Het kritieke pad is de benodigde ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad, indien lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, waarbij het “nog net” mogelijk is om binnen de gestelde termijn te herstellen tot de minimaal vereiste dekkingsgraad (103,5%) zonder pensioenaanspraken en rechten te korten. Het kritieke pad is in sterke mate afhankelijk van de marktrente, de verwachte rendementscurve en het aantal evaluatiemomenten dat reeds sprake is van een beleidsdekkingsgraad lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

2.2 Maatregelen die ter beschikking staan

Het pensioenfonds hanteert als financiële sturingsmiddelen het premiebeleid en het beleggingsbeleid. Tevens kan het fonds sociale partners adviseren de inhoud van de pensioenovereenkomst aan te passen, waar het de opbouw van toekomstige aanspraken betreft en kan het fonds als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen. Onderstaand zijn de maatregelen die ter beschikking staan toegelicht in volgorde van prioritering.

In een tekortsituatie is het toeslagenbeleid geen sturingsmiddel. Op basis van het financiële beleid van het fonds worden ruim voor het bereiken van de kritische grens geen toeslagen meer verleend.

Betrokkenheid Cao-partijen

■ **Verhogen premie**

De vaste pensioenpremie bedraagt per jaar tussen de 23,2% en 25,7% van de salarissom. De pensioenpremie wordt getoetst aan een gedempte kostendekkende premie die is gebaseerd op de door DNB gepubliceerde gemiddelde rentetermijnstructuur over een periode van 120 maanden (voor een uitgebreide toelichting wordt naar bijlage D.8 verwezen). Wanneer de maximale vaste pensioenpremie lager is dan de gedempte kostendekkende premie, zal het opbouwpercentage zodanig worden verlaagd, dat de premie weer kostendekkend is.

■ **Versoberen van de regeling**

Er is een aantal mogelijkheden om de pensioenregeling te versoberen. Cao-partijen hebben tot 1 december voorafgaand aan het kalenderjaar waarop de opbouw betrekking heeft, om tot versobering van de regeling te besluiten. Bij het uitblijven van een tijdig besluit van Cao-partijen, zal het bestuur een keuze maken uit onderstaande mogelijkheden.

■ *Verlaging opbouwpercentage*

Het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen is gemaximeerd op 1,738% van de pensioengrondslag, gericht op een pensioenleeftijd van 67 jaar. De pensioengrondslag is het pensioengevend loon verminderd met de franchise. Verlaging van het opbouwpercentage met behoud van dezelfde premieniveaus zal de herstelkracht van het fonds vergroten.

■ *Verhoging franchise*

Het bestuur stelt jaarlijks de franchise vast conform een bestuursbesluit. Verhoging van de franchise, met behoud van dezelfde premieniveaus in absolute bedragen (in euro's dus), zal de herstelkracht van het fonds vergroten.

■ *Nabestaandenpensioen op risicobasis*

Bij overlijden van een deelnemer wordt het partnerpensioen vastgesteld in de veronderstelling dat de deelnemer tot de pensioendatum zou hebben deelgenomen met de laatstelijk voor hem geldende pensioengrondslag en arbeidsduur. Hierbij wordt voor het risicodeel rekening gehouden met 70% van het fiscaal maximale opbouwpercentage ouderdomspensioen van 1,875% gebaseerd op pensioenleeftijd 68.. Voor ieder kind bedraagt het wezenpensioen 14% van het opgebouwde of te behalen ouderdomspensioen. Invoering van het nabestaandenpensioen op risicobasis met behoud van de premieniveaus geeft een hogere herstelcapaciteit.

■ *Verhoging van pensioenleeftijd*

De standaard pensioenrekenleeftijd ligt op dit moment op 67 jaar (conform de pensioenregeling die vanaf 1 januari 2015 geldt). Verhoging van de pensioenleeftijd levert een hogere herstelcapaciteit op bij handhaving van het opbouwpercentage.

Bestuur

■ **Aanpassing beleggingsbeleid**

In geval van een financiële crisis kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. De oorzaken en gevolgen van een crisis op de beleggingen kunnen op voorhand zeer divers zijn. Afhankelijk hiervan zal het bestuur passende maatregelen nemen in de portefeuille. Hierbij kan, in een situatie van een dreigende crisis gedacht worden aan de tijdelijke afbouw van risico's tot het geheel aanpassen van de beleggingsportefeuille.

■ **Korten van uitkeringen en opgebouwde aanspraken**

Het pensioenfonds kan de uitkeringen en opgebouwde aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van dekkingstekort te komen en als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te realiseren. Het korten van de uitkeringen is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde herstel tot het MVEV te bereiken. Voor het moment waarop een korting wordt geëffectueerd wordt

aangesloten op de wettelijke kaders en / of aanvullend beleid van DNB. Het bestuur realiseert zich dat dit de enige maatregel is die substantieel zal bijdragen aan herstel. En daarom is het beleid van het pensioenfonds, zoals eerder beschreven, erop gericht om deze situatie te vermijden.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende groepen. Onderscheid kan gemaakt worden naar pensioensoorten en stakeholders. Het is belangrijk om een goede belangenafweging te maken. Hierin kunnen de al genomen maatregelen en hun effect op herstel worden meegenomen. Opgemerkt wordt dat bij differentiatie van de kortingspercentages de groepen een verschillend deel van de TV voor hun rekening nemen. Daarbij geldt wel het volgende ten aanzien van de spreiding van de korting. Als de korting op grond van artikel 131 PW onvoorwaardelijk moet worden toegepast, dan zal de korting direct worden doorgevoerd. Als de korting op grond van artikel 131 PW voorwaardelijk is, dan wordt de korting conform de voorschriften gespreid over een termijn van 10 jaar. In dit laatste geval wordt 1/10e deel van de korting direct doorgevoerd.

2.3 Mate inzetbaarheid van de maatregelen

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe realistisch de inzet van de beschikbare maatregelen is.

■ Verhogen premie en / of bijstorting ondernemingen

De gemaximeerde premie bedraagt op dit moment 25,7% van de salarissom. Verhoging van de premie boven dit maximum behoort ook in noodsituaties niet tot de mogelijkheden. Het bestuur kan bij deze maatregel, wanneer de kostendeekkende premie lager is dan 25,7% van de salarissom, de premie vaststellen op 25,7% van de salarissom. Echter, het bestuur dient bij deze maatregel in overleg met Cao-partijen te treden. Het bestuur acht deze maatregel realistisch, maar is van mening dat de uitwerking hiervan zeer beperkt zal bijdragen aan herstel, gegeven het feit dat het premie-volume in verhouding tot de aanwezig technische voorzieningen zeer beperkt is.

■ Versoberen pensioenregeling

In zijn algemeenheid geldt dat Cao-partijen voor de pensioenovereenkomst verantwoordelijk zijn. Het pensioenfonds stelt het pensioenreglement voor de verplichte pensioenregeling vast in overeenstemming met de pensioenovereenkomst. Het pensioenfonds adviseert Cao-partijen over aan te brengen wijzigingen in de pensioenovereenkomst indien het pensioenfonds overeenkomstige wijziging van het pensioenreglement wenselijk vindt. In een crisissituatie kan het pensioenfonds Cao-partijen adviseren om de pensioenregeling aan te passen. Deze aanpassing kan in combinatie van bijvoorbeeld de hoogte van de premie worden voorgesteld. Omdat Cao-partijen verantwoordelijk zijn voor een versobering van de pensioenregeling is deze maatregel naar de mening van het bestuur beperkt realistisch.

■ Aanpassen beleggingsbeleid

Het pensioenfonds is zich bewust van de verantwoordelijkheid die het als belegger heeft en handelt daarom met grote zorgvuldigheid. Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid, waaronder:

- Vaststellen van strategische beleggingsbeleid, allocaties en bandbreedtes;
- Keuze van fiduciar vermogensbeheerder;
- Invulling van beleggingsmandaten;
- Bewaking van beleggingsbeleid.

Mede gegeven het feit dat een groot deel van de verplichtingen bij Aegon zijn verzekerd is dit een maatregel die relatief weinig impact zal hebben.

■ **Korten aanspraken**

Het pensioenfonds kan volgens het pensioenreglement uitkeringen en opbouwde aanspraken alleen verminderen als er sprake is van een beleidsdekkingsgraad onder het MVEV en het pensioenfonds niet in staat is om hieruit te komen zonder de belangen van actieve deelnemers, inactieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraak-gerechtigden (hierna belanghebbenden) of de ondernemingen onevenredig te schaden. Bovendien moeten de beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals is uitgewerkt in het herstelplan. Als de financiële positie van het pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, is de inzet van deze maatregel realistisch. Het betreft immers het uiterste redmiddel dat het bestuur op dat moment alleen nog maar kan inzetten.

Wat is het verwachte financiële effect van de inzet van deze maatregelen?

Alle mogelijke maatregelen zijn geïnventariseerd en beoordeeld op effectiviteit en haalbaarheid.

Maatregelen				
	Verhogen premie	Versoberen pensioenregeling	Aanpassen Beleggingsbeleid	Korten van aanspraken
Realistisch	Nauwelijks	Ja, tot acceptabele grenzen in overleg met sociale partners	Nee, in verband met groot aandeel verzekerd bij Aegon	Ja, maar alleen als uiterste redmiddel
Financiële effecten op herstelkracht	Onvoldoende herstelkracht	Matige herstelkracht	Zeer beperkte herstelkracht	Grote herstelkracht
Belanghebbenden	Cao-partijen, actieve deelnemers, ondernemingen	Cao-partijen, actieve en / of inactieve deelnemers	DNB, vermogensbeheerders	Actieve en / of inactieve deelnemers
Betrokkenen (naast bestuur)	Cao-partijen, verantwoordingsorgaan en uitvoerder	Cao-partijen, verantwoordingsorgaan, uitvoerder	DNB, vermogensbeheerders	DNB, AFM, verantwoordingsorgaan, uitvoerder
Communicatie-traject	(1) Bestuur: brief naar Cao-partijen, (2) Communicatie naar DNB, verantwoordingsorgaan, deelnemers en ondernemingen	(1) Bestuur: brief naar Cao-partijen, (2) Communicatie naar DNB, verantwoordingsorgaan, deelnemers en ondernemingen	Communicatie aan: DNB, verantwoordingsorgaan, vermogensbeheerders	(1) Persoonlijke brief aan alle betrokkenen en belanghebbenden op het moment van uitoefening. (2) Updates en nieuws via website (3) Communicatie naar DNB en verantwoordingsorgaan

2.4 Evenwichtige belangenafweging

Het bestuur zal in zijn afwegingen als uitgangspunt hanteren dat de belangen van de betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, overige aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de onderneming op evenwichtige wijze worden behartigd. Hierbij wordt naast de diverse deelnemersgroepen onder andere ook gekeken naar generaties.

Het uitgangspunt bij evenwichtige belangenbehartiging is dat bepaalde belanghebbenden niet onevenredig hard geraakt worden door de maatregel(en) (solidariteit). Tevens wordt daarbij rekening gehouden met proportionaliteit: de verhouding tussen het effect van de maatregel op de positie van het pensioenfonds (effectiviteit) enerzijds en anderzijds de impact op de groep belanghebbenden. Ook wordt gekeken naar het effect van de maatregelen op de lange termijn (continuïteit/houdbaarheid).

2.5 *Communicatie met belanghebbenden*

Het bestuur zal over het crisisplan, indien gebruik wordt gemaakt (of sprake is van een dreiging) van de in het plan opgenomen crisismaatregelen, communiceren met de deelnemers en de toezichthouder. De verantwoordelijkheid voor deze communicatie ligt bij het bestuur. Uiteraard zal in de communicatie voldaan worden aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Communicatie zal plaatsvinden binnen de kaders die in het strategisch communicatiebeleidsplan zijn geformuleerd en met inachtneming van de in dit plan geformuleerde waarden.

In de tabel hierboven is een korte samenvatting opgenomen aan welke partijen wordt gecommuniceerd.

2.6 *Besluitvormingsproces*

In geval van een dreigende crisissituatie beoordeelt het bestuur, ondersteunt door de ambtelijk secretaris, binnen tien werkdagen de situatie, beziet eventuele oplossingsrichtingen en informeert het verantwoordingsorgaan en Cao-partijen. Daarna zal op zeer korte termijn verdere besluitvorming plaatsvinden binnen het bestuur.

Hoe besluitvorming dient plaats te vinden is vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds. Indien mogelijk zullen ook in crisissituaties deze bepalingen worden nageleefd. Echter, het acute karakter van een crisissituatie kan noodzaken tot een wijze van besluitvorming die niet strookt met hetgeen is bepaald in de statuten. In dergelijke situaties acht het bestuur het gerechtvaardigd en in het belang van het pensioenfonds om de statutaire bepalingen inzake besluitvorming niet of niet geheel na te leven.

2.7 *Beoordeling actualiteit financieel crisisplan*

Wanneer de dekkingsgraad de grens van 110% nadert zal het bestuur, indien daartoe aanleiding is, de kritieke paden bepalen.

Ten slotte zal de effectiviteit van het crisisplan worden beoordeeld, nadat zich een crisis heeft voorgedaan en het crisisplan ten uitvoer is gebracht. Als gevolg van de ervaring die in een dergelijke situatie wordt opgedaan, kan het crisisplan verder worden geactualiseerd.